

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO. 410.001.06.2021

Pani
Prof. dr hab. Bogumiła Kaniewska
Rektor
Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu
ul. Henryka Wieniawskiego 1,
61-712 Poznań

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2020 r. – wykorzystanie dotacji celowej z budżetu państwa oraz środków Unii Europejskiej na realizację projektów w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, ul. Henryka Wieniawskiego 1, 61-712 Poznań (dalej: Uniwersytet, Uczelnia lub beneficjent)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Prof. dr hab. Bogumiła Kaniewska, rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza od 1 września 2020 r. W okresie od 1 września 2016 r. do 31 sierpnia 2020 r. rektorem Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu był prof. UAM dr hab. Andrzej Lesicki.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Maciej Sterczała, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/12/2021 z 18 stycznia 2021 r.

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny pod względem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności wykorzystania przez Uniwersytet dotacji celowej z budżetu państwa oraz środków z Unii Europejskiej na realizację projektów w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (dalej: program POWER), w ramach działania 3.5. - Kompleksowe programy szkół wyższych.
Zakres kontroli	Podstawą sformułowania oceny wymienionego wyżej obszaru były ustalenia dokonane w wyniku analizy wykorzystania dotacji celowej z budżetu państwa i środków z Unii Europejskiej na realizację programu POWER. Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. <i>Opis ustalonego stanu faktycznego.</i>

III. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie przez Uniwersytet otrzymanej w 2020 r. dotacji celowej z budżetu państwa oraz środków z Unii Europejskiej na realizację programu POWER.
Uzasadnienie oceny ogólnej	Z otrzymanej przez Uniwersytet w 2020 r. dotacji celowej w kwocie 15 436,9 tys. zł, przeznaczonej na realizację czterech projektów w ramach programu POWER, wykorzystano 9 523,3 tys. zł. Badanie dwóch projektów ³ , na realizację których w 2020 r. Uniwersytet otrzymał dotację celową w kwocie 9 850,0 tys. zł (63,9% ogółu) wykazało prawidłowe jej wykorzystanie. Realizacja tych projektów, pomimo wystąpienia istotnych trudności związanych z pandemią COVID-19, przebiegała zgodnie z celami określonymi w umowach o ich dofinansowanie. Uczelnia terminowo przekazała do Instytucji Pośredniczącej (Narodowe Centrum Badań i Rozwoju – dalej: NCBiR lub IP) wnioski o płatność. Otrzymane środki z zaliczek w kwocie 9 850,0 tys. zł zostały wykorzystywane

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK.

² W kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku, gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

³ Projekty: „UNIwersytet JUTRA II – zintegrowany program rozwoju Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu” (dalej: projekt UJ2) i „Uczelnia otwarta dla wszystkich uczelnią na miarę XXI wieku” (dalej: projekt UO).

zgodnie z przeznaczeniem. Uniwersytet zapewnił wymagany wkład własny w realizowanych projektach.

Pomimo działań naprawczych, podjętych przez Uniwersytet, przede wszystkim w związku z pandemią COVID-19, nie osiągnięto zakładanego na 2020 r. poziomu realizacji objętych kontrolą projektów. Główne przyczyny niewykonania w zaplanowanym terminie trzech zadań w ramach projektu UO⁴, wskazują, że Uniwersytet na etapie planowania nienależycie rozpoznał możliwość ich realizacji. Niezrealizowanie w zaplanowanym terminie jednego z zadań w ramach ww. projektu UO, dotyczącego przeprowadzenia szkolenia z projektowania uniwersalnego, nastąpiło natomiast bez obiektywnie uzasadnionych przyczyn. W okresie objętym kontrolą wystąpiły także przypadki wnioskowania przez Uniwersytet o zaliczki w kwotach niezgodnych z harmonogramem płatności. Stwierdzone nieprawidłowości, z uwagi na ich skalę i charakter, nie miały jednak wpływu na sformułowanie pozytywnej oceny wykorzystania przez Uniwersytet dotacji celowej z budżetu państwa oraz środków z Unii Europejskiej.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu
faktycznego

W ramach działania 3.5. – Kompleksowe programy szkół wyższych POWER, w 2020 r. Uniwersytet realizował cztery projekty⁵ o łącznej wartości 90 202,8 tys. zł, z tego dofinansowanie unijne wyniosło 76 022,9 tys. zł, współfinansowanie krajowe – 11 468,3 tys. zł, a wkład własny beneficjenta – 2 711,6 tys. zł.

Uniwersytet na realizację tych projektów otrzymał w 2020 r. 15 436,9 tys. zł (z tego z budżetu środków europejskich – 12 097,9 tys. zł oraz z budżetu państwa – 3 339,0 tys. zł). Z otrzymanych w 2020 r. środków wykorzystano 9 523,3 tys. zł (z tego z budżetu środków europejskich – 8 274,7 tys. zł i z budżetu państwa - 1 248,6 tys. zł). Otrzymane środki były niższe od zaplanowanych o 34,7%, co wynikało z niższego od zakładanego, postępu realizacji projektów w 2020 r. Niewykorzystaną kwotę zaliczek dotacji (5 913,6 tys. zł) pozostawiono na rachunkach bankowych projektów z przeznaczeniem dalszego finansowania zadań.

(akta kontroli str. 11-12)

Do szczegółowej analizy⁶ wytypowano dwa projekty: projekt UJ2⁷ o wartości 39 496,6 tys. zł⁸ oraz projekt UO⁹ o wartości 10 902,1 tys. zł¹⁰. Łączna wartość środków przekazanych Uczelni w 2020 r., w formie zaliczek, na realizację tych projektów wyniosła 9 850,0 tys. zł (z tego: 8 243,6 tys. zł z budżetu środków

⁴ Przeprowadzenie badań opinii w celu zdiagnozowania występujących barier dla osób z niepełnosprawnościami, opracowanie zarządzenia rektora UAM o dostępności, zakup budzików i poduszek wibracyjnych dla niedosłyszących.

⁵ Projekty: UJ2, UO, „UNIWERSYTET JUTRA – zintegrowany program rozwoju Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu” oraz „Projektowanie uniwersalne: Innowacyjne podejście do kreowania przestrzeni dostępnej dla wszystkich.”

⁶ Doboru dokonano w sposób celowy, z uwzględnieniem wielkości środków przeznaczonych na projekty, w tym w szczególności środków przekazanych w 2020 r. oraz zakresu przedmiotowego projektów.

⁷ Cel projektu: modernizacja oferty edukacyjnej Uczelni oraz dostosowanie jej do wymogów rynku pracy, znowelizowanej ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tzw. Ustawa 2.0) a także umożliwienie prowadzenia dydaktyki zgodnej z najnowszymi osiągnięciami nauki. Okres osiągnięcia celu: od 1 marca 2019 do 28 lutego 2023 r.

⁸ Dofinansowanie unijne: 33 287,7 tys. zł, współfinansowanie krajowe: 5 023,96 tys. zł, wkład własny: 1 184,9 tys. zł.

⁹ Cel projektu: zwiększenie dostępności Uczelni dla osób z niepełnosprawnością. Okres osiągnięcia celu: od 1 stycznia 2020 r. do 30 września 2023 r.

¹⁰ Dofinansowanie unijne: 9 188,3 tys. zł, współfinansowanie krajowe: 1 381,3 tys. zł, wkład własny: 332,5 tys. zł.

europejskich oraz 1 606,4 tys. zł z budżetu państwa). Na realizację projektu UJ2, Uczelnia wniosowała o przekazanie, w I kwartale 2020 r. zaliczki w kwocie 9 350,0 tys. zł, zgodnie z obowiązującym harmonogramem płatności¹¹. O kolejne zaliczki, przewidywane w aktualizowanych harmonogramach płatności na II, III i IV kw. 2020 r., Uniwersytet nie wniosował z uwagi na brak możliwości potwierdzenia wydatkowania, co najmniej 70% łącznej kwoty otrzymanych transz dofinansowania¹². W 2020 r. na realizację projektu UO, Uniwersytet wniosował o przekazanie w I i IV kw. 2020 r. zaliczek w kwotach odpowiednio: 500,0 tys. zł i 3 634,0 tys. zł, zgodnie z obowiązującym harmonogramem płatności¹³. Uczelnia, z uwagi na brak możliwości potwierdzenia wydatkowania, co najmniej 70% kwoty otrzymanej, nie wniosowała o zaliczki zaplanowane w obowiązujących harmonogramach płatności na II i III kw. 2020 r. Kwota zaliczki, o której przekazanie Uczelnia zwróciła się do IP w IV kw. 2020 r. stanowiła skumulowaną sumę zaliczek pierwotnie zaplanowanych na III i IV kw. 2020 r.

W trakcie realizacji w 2020 r. ww. projektów, nie wystąpiły przypadki konieczności zaangażowania przez Uczelnię środków własnych z powodu opóźnień w przekazaniu dofinansowania przez NCBiR.

(akta kontroli str. 44-45, 50-54, 55-75, 76-328, 330-353, 354-415, 450-472, 473, 474-542, 543-549, 550-598, 599-607, 608-668, 669-679, 700-706, 707-711, 713, 745-751, 752-868, 869-896, 897-914, 915-916, 917-938, 940-945, 946-970, 973-980, 981-1009, 1010-1021, 1022-1023)

Zaplanowany we wniosku o dofinansowanie projektu UJ2 wkład własny w kwocie 1 184,9 tys. zł (3% kosztów kwalifikowanych) dotyczył kosztów pośrednich w kwocie 999,5 tys. zł (2,53%) oraz kosztów bezpośrednich w kwocie 185,4 tys. zł (0,47%). Uniwersytet, w przekazywanych do IP w 2020 r. wnioskach o płatność wykazał wkład własny w kosztach pośrednich w wymaganej kwocie (stanowiącej 2,53% kosztów kwalifikowanych), natomiast rozliczenie części wkładu własnego w kosztach bezpośrednich, zgodnie z postanowieniami wniosku o dofinansowanie projektu, powinno nastąpić w końcowym wniosku o płatność. Wkład własny Uniwersytetu dla projektu UJ2 rozliczony w przekazanych do IP w 2020 r. wnioskach o płatność wyniósł 154,2 tys. zł (54% planu), przy poniesionych w 2020 r. nakładach w kwocie 6 096,3 tys. zł. IP nie zgłosiła uwag do sposobu rozliczenia przez Uczelnię środków w ramach wkładu własnego.

(akta kontroli str. 50, 52, 286, 354-415, 450-472, 473, 474-542, 543-549, 550-598, 599-607, 608-668, 669-679)

Zaplanowany we wniosku o dofinansowanie projektu UO wkład własny w kwocie 332,5 tys. zł (3,05% kosztów kwalifikowanych) dotyczył w całości kosztów bezpośrednich. Udział wkładu własnego w kosztach kwalifikowanych wykazanego przez Uczelnię we wnioskach o płatność, przekazanych IP w II, III i IV kw. 2020 r.¹⁴ wyniósł odpowiednio: 91%, 25% oraz 5%. Średni udział wkładu własnego Uczelni w kosztach poniesionych w 2020 r. wyniósł 7% łącznej kwoty zaplanowanej na ten cel w projekcie UO¹⁵.

Wkład własny Uniwersytetu w projekcie UO, rozliczony w przekazanych w 2020 r. wnioskach o płatność wyniósł 57,6 tys. zł (68% planu), przy poniesionych w 2020 r.

---

¹¹ Zaliczka została przekazana Uczelni w dniu 19 maja 2020 r.

¹² §9 ust. 1 pkt 2 umowy o dofinansowanie projektu UJ2 z dnia 28 grudnia 2018 r.

¹³ Środki europejskie i środki krajowe zaliczki zostały przekazane Uczelni odpowiednio w dniach: 4 i 5 maja 2020 r.

¹⁴ Wniosek o płatność przekazany do IP w I kw. dotyczył wyłącznie przekazania dofinansowania zaliczkowego.

¹⁵ Dla całego okresu realizacji projektu.

łączych nakładach w kwocie 866,3 tys. zł. IP nie zgłosiła uwag do sposobu rozliczenia przez Uczelnię środków w ramach wkładu własnego.

(akta kontroli str. 707, 708, 841-842, 897-911, 912-914, 917-939, 940-945, 946-972, 973-980, 981-1009, 1010-1021)

Realizacja przez Uniwersytet w 2020 r. badanych projektów, głównie z uwagi na sytuację epidemiczną, odbiegała od założeń określonych we wnioskach o dofinansowanie. W okresie objętym kontrolą postęp finansowy siedmiu zadań realizowanych w ramach projektu UJ2 w relacji do planu wynosił: od 0,57% (zadanie nr 7¹⁶) do 42,03% (zadanie nr 1¹⁷), natomiast postęp finansowy sześciu zadań projektu UO od 0% (zadanie nr 4¹⁸) do 14,33% (zadanie nr 3¹⁹).

Poniesione przez Uniwersytet w 2020 r. nakłady na realizację projektów: UJ2 w kwocie 6.096,3 tys. zł i UO w kwocie 866,3 tys. zł, stanowiły odpowiednio 63,4% i 20,3% nakładów zaplanowanych.

(akta kontroli str. 50, 707)

W celu sparametryzowania efektów rzeczowych zadań realizowanych w ramach projektów UJ2 i UO, ustalono dla nich odpowiednio: 12 i 14 wskaźników produktu, określając we wniosku o dofinansowanie wartość docelową wyrażoną w osobach lub sztukach. Według przekazanych do IP wniosków o płatność, w 2020 r. postęp rzeczowy projektu UJ2, wyrażany poziomem osiągniętych wskaźników produktu dotyczył czterech wskaźników, a postęp rzeczowy projektu UO – pięciu wskaźników. Całkowity brak postępu rzeczowego projektu UJ2 stwierdzono w przypadku ośmiu wskaźników, a projektu UO, w przypadku dziewięciu wskaźników.

O problemach w osiągnięciu zakładanych postępów rzeczowych i finansowych przy realizacji badanych projektów, przede wszystkim w związku ze stanem pandemii, Uczelnia informowała NCBiR w składanych wnioskach o płatność. W związku z tymi informacjami, IP nie sformułowała szczegółowych zaleceń.

(akta kontroli str. 50, 76-329, 354-416, 450-472, 474-542, 543-549, 550-598, 599-607, 608-668, 669-679, 707, 752-868, 897-911, 912-914, 917-939, 940-945, 946-970, 973-980, 981-1009)

Kierownik projektu UJ2, do najistotniejszych zadań, które z uwagi na stan pandemii COVID-19 w 2020 r. nie zostały zrealizowane lub zostały zrealizowane w ograniczonym zakresie zaliczył zadanie nr 6 „Oferta zajęć fakultatywnych objętych programami studiów w formie szkoły letniej” oraz zadanie nr 7 „Wsparcie kształcenia w szkołach doktorskich oraz podniesienie jakości studiów doktoranckich”. Odnosząc się do okoliczności niepełnej realizacji w 2020 r. tych zadań, wyjaśnił, co następuje:

„W ramach zadania nr 6 zaplanowano organizację 4 szkół letnich w okresie od 2019 do 2022 roku. Pierwsza szkoła letnia zorganizowana w 2019 roku odbyła się i zakończyła sukcesem. Kolejną edycję zaplanowano na wrzesień 2020 r. Jednakże z uwagi na pandemię COVID-19 oraz zakaz wszelkich wyjazdów służbowych pracowników, doktorantów oraz studentów wprowadzony Zarządzeniem Nr 431/2019/2020 Rektora UAM z dnia 11 marca 2020 r. w sprawie przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się wirusa COVID-19 wśród członków społeczności Uczelni, szkoła letnia nie mogła się odbyć. [...] Przeprowadzanie szkoły letniej, której istotnym celem, poza edukacją, jest integracja młodych ludzi z różnych części kraju czy świata, w formie zdalnej, nie spełniłoby celu tego działania, co w efekcie wpłynęłoby na nieosiągnięcie celu projektu.”

¹⁶ Wsparcie kształcenia w szkołach doktorskich oraz podniesienie jakości studiów doktoranckich.

¹⁷ Rozwój kadr i infrastruktury informatycznej Uczelni.

¹⁸ Procedury.

¹⁹ Technologie wspierające.

„W ramach zadania nr 7 zaplanowano dla doktorantów szereg wyjazdów zarówno krajowych jak i zagranicznych na staże, wizyty studyjne, kwerendy, szkoły letnie, konferencje naukowe. Zaplanowane działania są odpowiedzią na zdiagnozowane w polskich uczelniach problemy dotyczące bardzo niskiej mobilności studentów studiów III stopnia i stanowią postulat umożliwienia im realizacji pracy naukowej poza rodzimą uczelnią, przy jednoczesnym budowaniu relacji i nabywaniu doświadczenia naukowego i badawczego, szczególnie na gruncie międzynarodowym. Na zadanie nr 7 zaplanowano w budżecie łącznie środki w wysokości 12 mln zł, z czego na dzień kontroli wydatkowano na poziomie 130 tys. zł, co stanowi ok. 1,10%. Stąd formularz zmian złożony do NCBiR o zgodę na wydłużenie realizacji projektu o 10 miesięcy jest zasadny i konieczny. Ponadto formularz zmian do Projektu zakłada działania tzw. naprawcze, które polegają na zamianie części wyjazdów na tzw. grant dla doktoranta. Doktoranci w ramach otrzymanego w drodze konkursu grantu, będą mogli zakupić pomoce dydaktyczne w postaci podręczników, zlecić przeprowadzenie badania naukowego, którego sami nie są w stanie zrealizować z powodu np. braku odpowiedniej aparatury na wydziale, opłacić koszty publikacji artykułu naukowego, koszty tłumaczeń lub odbyć kurs językowy”.

(akta kontroli str. 17-37, 42-45)

Do zadań projektu UO, które w 2020 r. nie zostały zrealizowane lub zostały zrealizowane w niepełnym zakresie głównie z powodu problemów powstałych w wyniku pandemii COVID-19 należały m.in.: zorganizowanie spotkań w ramach laboratorium partycypacji, montaż wind, roboty budowlane niezbędne do montażu przycisku ułatwiającego otwieranie drzwi w jednym z budynków Uczelni, montaż pętli indukcyjnych, wprowadzenie napisów do materiałów audiowizualnych Uczelni, opracowanie platformy do nauczania zdalnego, zakup programu monitorującego dostępność stron www, zakup komórek akrylowych oraz rękawic kwaso- i zasadoodpornych, zakup mobilnego stanowiska laboratoryjnego dla Wydziału Biologii, opracowanie konspektu kampanii podnoszącej świadomość dot. niepełnosprawności, przygotowanie treści szkolenia nt. pracy z osobami z różnymi niepełnosprawnościami dla kadry kierowniczej Uczelni, odbycie wizyt studyjnych oraz części szkoleń dla kadry kierowniczej.

(akta kontroli str. 694-696, 897-914, 917-945, 946-980, 981-1021)

W związku z realizacją projektu UJ2, Uczelnia dwukrotnie występowała do NCBiR o zmianę zapisów wniosku o dofinansowanie.

W pierwszym przypadku zaproponowane 24 kwietnia 2020 r. zmiany niewymagające akceptacji IP, dotyczyły: usunięcia przedziału wiekowego grup docelowych w modułach: M1-M2 (program kształcenia, podnoszenie kompetencji), M5 (studia doktoranckie) i M6 (zarządzanie w instytucjach szkolnictwa wyższego), przesunięcia wydatków pomiędzy pozycjami w ramach zadania nr 1²⁰ bez zwiększania kwoty wydatków oraz zmiany nazwy jednej z pozycji tego zadania. IP zmiany te potwierdziła w dniu 28 kwietnia 2020 r.

Uczelnia 28 września 2020 r. zwróciła się do NCBiR o wydłużenie, o 10 miesięcy, okresu realizacji projektu UJ2. We wniosku wskazano na zagrożenie nieosiągnięcia poszczególnych wskaźników w związku z wprowadzonym na Uczelni Zarządzeniem Rektora Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu z 11 marca 2020 r. w sprawie przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się wirusa COVID-19 wśród członków społeczności Uczelni oraz o zmiany w zakresie grupy docelowej zadania nr 7²¹. W uzasadnieniu przedmiotowego wniosku podano m.in., że wydłużenie realizacji

²⁰ Rozwój kadr i infrastruktury informatycznej Uczelni.

²¹ Wsparcie kształcenia w szkołach doktorskich oraz podniesienie jakości studiów doktoranckich.

projektu do końca 2023 r. pozwoli na zminimalizowanie ryzyka nieosiągnięcia zakładanych wskaźników. Uczelnia na prośbę IP uzupełniła formularz proponowanych zmian, jednak do czasu zakończenia czynności kontrolnych przedmiotowy wniosek nie uzyskał akceptacji NCBiR.

(akta kontroli str. 17-37, 42-45)

W związku z realizacją projektu UO Uczelnia skierowała do IP następujące wnioski:

- 27 kwietnia 2020 r. w sprawie przesunięcia realizacji niektórych form wsparcia²² i innych planowanych przedsięwzięć²³,
- 21 kwietnia 2020 r. w sprawie rozbitcia jednej z pozycji w budżecie projektu na dwie odrębne podkategorie,
- 21 maja 2020 r. w sprawie zmiany modeli planowanych do zakupu urządzeń przeznaczonych dla studentów Wydziału Chemii,
- 25 czerwca 2020 r. w sprawie wprowadzenia zdalnej formy przeprowadzania Forum Uczelnianych Pełnomocników ds. Osób z Niepełnosprawnościami i Laboratoriów partycypacji, przyspieszenia²⁴ rozpoczęcia zajęć kursu e-learningowego do nauki wymowy języka obcego, zmniejszenia wydatków na organizację Forum Uczelnianych Pełnomocników ds. Osób z Niepełnosprawnościami i Laboratoriów partycypacji z uwagi na zdalną formę ich realizacji, zakupu dostępu do platformy Zoom Pro lub Premium, zmian w zakresie wynagrodzeń dla uczestników webinarium i panelu dyskusyjnego oraz uszczegółowienia jednego z zadań inwestycyjnych.

IP zaakceptowała wnioskowane przez Uczelnię zmiany, wskazując równocześnie, w odniesieniu do proponowanego przez Uczelnię zmniejszenia budżetu Projektu, w związku ze zdalnym przeprowadzeniem niektórych przedsięwzięć, na brak do tego podstawy.

(akta kontroli str. 714-744)

Odnosząc się do zagadnienia sprawowania nadzoru nad realizacją projektu UO, Rektor Uczelni podała, co następuje: „Nadzór sprawowany był za pośrednictwem dwóch prorektorów, tj. prorektora ds. kadr i rozwoju, który wraz z kwestor UAM nadzorował postęp finansowy w projekcie oraz prorektora ds. projektów badawczych i doktorantów. W grudniu 2020 r. na ogólnym spotkaniu z kierownikami projektów POWER, prorektor ds. kadr i rozwoju zwrócił uwagę, że projekty są realizowane w bardzo ograniczonym stopniu, a co za tym idzie, wszelkie koszty pośrednie, w tym dodatki specjalne dla kierowników zostaną zawieszane. Natomiast prorektor ds. projektów badawczych i doktorantów, jako zwierzchnik Centrum Wsparcia Projektów nadzorujący organizacyjnie projekty POWER, monitorował stan projektu i trudności w jego realizacji.” W związku z powolnym postępem projektu UO, Rektor Uczelni zadeklarowała zwiększenie częstotliwości spotkań komitetu sterującego projektem i wzmocnienie nadzoru sprawowanego przez prorektora a także zapowiedziała możliwość zatrudnienia nowego zastępcy kierownika projektu o kompetencjach z zakresu zarządzania projektem, który intensywniej niż dotychczasowa osoba na tym stanowisku, wesprze zespół projektowy.

(akta kontroli str. 681-683)

Uczelnia prowadziła dla każdego z badanych projektów wyodrębnioną ewidencję księgową.

(akta kontroli str. 38, 915-916, 1022-1023)

---

²² Forum Uczelnianych Pełnomocników ds. Osób z Niepełnosprawnościami, spotkania w ramach Laboratoriów Partycypacji,

²³ Opracowanie w nowym terminie (tj. do końca września 2020 r.) zarządzenia Rektora w sprawie dostępności, rekrutacji uczestników niektórych szkoleń, realizacji badań opinii FGI.

²⁴ Z 2021 r. na 2020 r.

Badaniem zgodności wykorzystania w 2020 r. otrzymanych przez Uczelnię środków dotacji na realizację projektów UJ2 i UO z przeznaczeniem tych środków określonym w umowach o dofinansowanie²⁵ objęto: 14 wydatków dotyczących projektu UJ2 w kwocie 3 933,4 tys. zł (64,5% ogółu nakładów) oraz 20 wydatków dotyczących projektu UO w kwocie 374,5 tys. zł (43,2% ogółu nakładów)²⁶. W wyniku tego badania stwierdzono, że przekazane Uniwersytetowi środki dotacji na realizację tych projektów, rozliczone we wnioskach o płatność przekazanych do NCBiR, zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem określonym w umowach o dofinansowanie.

(akta kontroli str. 354-416, 450-472, 474-549, 550-679, 897-914, 917-945, 946-980, 981-1021, 1024-1138, 1139-1259)

W okresie objętym kontrolą, prawidłowość realizacji projektów UJ2 oraz UO nie była przedmiotem kontroli i audytów prowadzonych przez podmioty zewnętrzne oraz przez Uczelnię.

(akta kontroli str. 45, 696)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Stwierdzone
nieprawidłowości

1. Wnioskiem o płatność nr POWR.03.05.00-00-A095/19-004-01²⁷ z 30 listopada 2020 r., dotyczącym realizacji projektu UO, Uczelnia zwróciła się do NCBiR o przekazanie zaliczki w kwocie 3 634 984,98 zł²⁸, pomimo że w obowiązującym harmonogramie płatności projektu zaliczka, o którą beneficjent mógł wnioskować wynosiła 834 984,98 zł. Różnica pomiędzy tymi kwotami wynikała z niezaktualizowania przez beneficjenta postanowień harmonogramu w zakresie wysokości zaliczki zaplanowanej do przekazania w IV kwartale 2020 r. Uniwersytet nie zaktualizował harmonogramu płatności pomimo wystąpienia opóźnień w realizacji projektu skutkujących, niewystąpieniem do NCBiR w II i III kw. 2020 r. o przekazanie zaplanowanych zaliczek w kwotach odpowiednio: 581,7 tys. zł i 2 800,0 tys. zł. Uczelnia nie zaktualizowała harmonogramu płatności, pomimo że została do tego wezwana przez IP w przekazanej w dniu 27 listopada 2020 r. liście sprawdzającej do weryfikacji wniosku o płatność przekazanego do NCBiR w III kw. 2020 r.²⁹

Przekazanie przez Uniwersytet do NCBiR wniosku o płatność nr POWR.03.05.00-00-A095/19-004-01 z 30 listopada 2020 r., w którym wnioskowana kwota zaliczki nie odpowiadała zaliczce przewidzianej w harmonogramie płatności³⁰, naruszało postanowienia § 10 ust. 2 w związku z § 8 ust. 1 i ust. 3 umowy o dofinansowanie projektu UO z 7 lutego 2020 r. Stosownie do § 10 ust. 2 tej umowy, beneficjent zobowiązany jest do składania kolejnych (poza pierwszym) wniosków o płatność za okresy rozliczeniowe, zgodnie z harmonogramem płatności, o którym mowa w § 8 ust. 1. Zgodnie z tym przepisem, dofinansowanie jest wypłacane w formie zaliczki w wysokości określonej w harmonogramie płatności, natomiast według § 8 ust. 3 harmonogram płatności może podlegać aktualizacji, która jest skuteczna pod warunkiem akceptacji przez IP i nie wymaga formy aneksu do umowy.

²⁵ Projekt UJ2: umowa nr POWR.03.05.00-00-Z303/18-00 z 28 grudnia 2018 r.; projekt UO: umowa nr POWR.03.05.00-00-A095/19-00 z 7 lutego 2020 r.

²⁶ Dobór celowy z zastosowaniem kryterium wartości. Łącznie szczegółowym badaniem objęto 34 wydatki w kwocie 4 307,8 tys. zł, co stanowiło 61,9% łącznej kwoty wydatków poniesionych w 2020 r. na realizację projektów UJ2 i UO.

²⁷ Wniosek o płatność obejmujący okres od 18 sierpnia do 17 listopada 2020 r.

²⁸ Skumulowana wysokość zaliczek, które zgodnie z obowiązującym harmonogramem płatności zatwierdzonym 1 czerwca 2020 r., powinny zostać przekazane w kwietniu i sierpniu 2020 r., a o których wypłatę w terminach tych Uczelnia nie wnioskowała.

²⁹ Wniosek o płatność za III kw. 2020 r. przekazany do IP 31 sierpnia 2020 r.

³⁰ Wersja druga harmonogramu – zatwierdzona przez NCBiR 2 czerwca 2020 r.

(akta kontroli str. 687-688, 748-749, 869-896, 973-980, 981-1009)

Dwa wcześniejsze wnioski o płatność (nr POWR.03.05.00-00-A095/19-002-01³¹ oraz POWR.03.05.00-00-A095/19-003-01³²) przekazane przez Uczelnię do NCBiR odpowiednio: 29 maja i 31 sierpnia 2020 r., nie zawierały wniosków o przekazanie zaliczek (były „zerowe”), co było niezgodne z obowiązującymi w tych dniach harmonogramami płatności³³.

(akta kontroli str. 745-751, 917-939, 946-972)

Odnosząc się do stwierdzonych przypadków braku zgodności wniosków o płatność z postanowieniami obowiązujących harmonogramów, kierownik projektu UO - Pani Anna Rutz podała, że przyczyną niewnioskowania we wnioskach o płatność nr POWR.03.05.00-00-A095/19-002-01 oraz nr POWR.03.05.00-00-A095/19-003-01 o zaliczki przewidywane dla tych wniosków w obowiązujących harmonogramach płatności, było niewykorzystanie przez UAM 70% wcześniej otrzymanej zaliczki, natomiast wysokość zaliczki zawnioskowanej we wniosku o płatność nr POWR.03.05.00-00-A095/19-004-01 stanowiła sumę zaliczek zaległych, tj. tych, o których przekazanie beneficjent nie zawnioskował w dwóch poprzednich wnioskach o płatność. Składająca wyjaśnienia podała także, że nie ma obowiązku przedkładania harmonogramu płatności do każdego wniosku o płatność, a dokument zmieniany jest w przypadku przesunięć między miesiącami sprawozdawczymi, zmian w kwotach wnioskowanych zaliczek lub na wezwanie IP. „Harmonogram jest stale weryfikowany, w razie konieczności nanosimy zmiany i przesyłamy go do IP.”

(akta kontroli str. 687-688)

NIK zwraca uwagę, że Uczelnia, po otrzymaniu 27 listopada 2020 r. wezwania do niezwłocznego zaktualizowania harmonogramu płatności³⁴, miała taką możliwość przed przekazaniem do NCBiR kolejnego wniosku o płatność³⁵ lub bezpośrednio po jego przekazaniu. W przypadku zatwierdzenia aktualizacji przez IP, odpowiednia zmiana w harmonogramie płatności dotyczącym IV kw. 2020 r. zostałaby w tym dokumencie uwidoczniona.

(akta kontroli str. 973, 981-1009, 1010-1021)

NIK wskazuje ponadto na brak zgodności pomiędzy kwotami zaliczek w obowiązujących³⁶ harmonogramach płatności, a kwotami zaliczek wykazanymi przez Uczelnię w trzech wnioskach o płatność przekazanych do NCBiR w II, III i IV kw. 2020 r. w ramach realizacji projektu UJ2³⁷.

(akta kontroli str. 54, 55-75, 474-542, 550-598, 608-668)

Odnosząc się do stwierdzonych przypadków braku zgodności ww. wniosków o płatność z postanowieniami obowiązujących harmonogramów płatności w zakresie wysokości wnioskowanych zaliczek, kierownik projektu UJ2 - Pan Dawid Tobolski podał, że praktyka NCBiR wskazuje, iż aktualizacji harmonogramu płatności można

³¹ Wniosek o płatność obejmujący okres od 18 lutego do 17 maja 2020 r.

³² Wniosek o płatność obejmujący okres od 18 maja do 17 sierpnia 2020 r.

³³ Według harmonogramów płatności obowiązujących w dniach: 29 maja i 31 sierpnia 2020 r., wysokość zaplanowanych w nich zaliczek, które powinny zostać przekazane beneficjentowi wynosiła odpowiednio: 581,7 tys. zł oraz 2 800,0 tys. zł.

³⁴ Dotyczy wezwania zamieszczonego w liście sprawdzającej do weryfikacji wniosku o płatność z 31 sierpnia 2020 r.

³⁵ Nr POWR.03.05.00-00-A095/19-004-01.

³⁶ Wg stanu na dzień przekazania wniosków o płatność.

³⁷ Dotyczy wniosków o płatność: nr POWR.03.05.00-00-Z3030/18-006-02 (II kw. 2020 r.), POWR.03.05.00-00-Z303/18-007-01 (III kw. 2020 r.) oraz POWR.03.05.00-00-Z303/19-008-01 (IV kw. 2020 r.), w których Uczelnia nie zwróciła się do IP o przekazanie zaliczek w wysokości odpowiednio: 6 350,0 tys. zł, 6 400,0 tys. zł oraz 6 000,0 tys. zł.

dokonać również na etapie wysyłania wniosku o płatność, czyli po zakończeniu okresu sprawozdawczego.

(akta kontroli str. 15-16)

Zdaniem NIK, postanowienia § 10 ust. 2 umów o dofinansowanie projektu UJ2 oraz projektu UO, jednoznacznie wskazują, że beneficjent jest zobowiązany do składania wniosków o płatność zgodnie z obowiązującym harmonogramem płatności.

2. Z zawartego we wniosku o dofinansowanie harmonogramu realizacji projektu UO wynikały m.in. następujące terminy realizacji trzech zadań:

- w okresie od stycznia do czerwca 2020 r. – przeprowadzenie wśród studentów i pracowników Uczelni badań opinii w celu zdiagnozowania występujących barier dla osób z niepełnosprawnościami i przygotowanie raportu z tych badań,
- w czerwcu 2020 r. – opracowanie zarządzenia rektora o dostępności,
- w okresie od stycznia do grudnia 2020 r. zakup służących do ewakuacji budzików i poduszek wibracyjnych dla niedosłyszących, jako wyposażenia domów studenckich.

(akta kontroli str. 786-796, 858-859)

Zadania te nie zostały zrealizowane w 2020 r. Kierownik projektu wyjaśniła, że do głównych powodów braku możliwości zrealizowania w 2020 r. zadań dotyczących przeprowadzenia badania opinii studentów i pracowników Uczelni w celu zdiagnozowania występujących barier dla osób z niepełnosprawnościami o łącznej wartości 210 tys. zł, należały:

- pandemia COVID-19, która „całkowicie zmieniła proces dydaktyczny i administracyjny, wprowadziła dużo niepewności, jak będą procesy te wyglądały w kolejnych miesiącach, a co za tym idzie, czego mamy oczekiwać od potencjalnych oferentów”,
- konieczność uszczegółowienia przez beneficjenta w okresie wakacyjnym (lipiec-wrzesień 2020 r.) treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia dotyczącego przeprowadzenia badań,
- specyfika zadań wymagająca „dokładnej analizy przedmiotu zamówienia, zapoznania się z metodologią przeprowadzania badań, ustalenia szczegółowego celu, zakresu przedmiotowego i podmiotowego badań, ustalenia kryteriów oceny ofert oraz stworzenia istotnych postanowień przyszłej umowy, które zabezpieczą interes Uniwersytetu i wydatkowanych środków.” oraz to, że Uczelnia po raz pierwszy przeprowadzała przetarg na wykonanie badań FGI³⁸,
- wystąpienie nieprzewidzianych problemów dotyczących postępowania o zamówienie publiczne, które rozpoczęło się w listopadzie 2020 r.

(akta kontroli str. 694-696, 897-911, 917-939, 946-972, 981-1009)

W ocenie NIK, przedstawione w wyjaśnieniach okoliczności niewykonania w 2020 r. zaplanowanych zadań, w zakresie, w jakim nie dotyczą one utrudnień wynikających z pandemii COVID-19, wskazują na niewystarczające rozpoznanie możliwości ich realizacji na etapie planowania. Natomiast wskazane w wyjaśnieniach utrudnienia związane z wystąpieniem pandemii COVID-19 nie powinny mieć istotnego wpływu na termin przeprowadzenia wśród studentów i pracowników Uczelni badań opinii, z uwagi na możliwość ich przeprowadzenia w formie zdalnej.

(akta kontroli str. 694-696)

Nieprzeprowadzenie w 2020 r. wśród studentów i pracowników Uczelni badań opinii w sprawie występowania barier dla osób z niepełnosprawnościami, skutkowało brakiem możliwości opracowania zarządzenia rektora w sprawie dostępności, ponieważ przy realizacji tego zadania przewidziano wykorzystanie wyników tych badań.

---

³⁸ Focus Group Interview (zogniskowany wywiad grupowy).

(akta kontroli str. 696, 771, 897-911, 917-939, 946-972, 981-1009)

W wyjaśnieniach, kierownik projektu UO, podała, że główną przyczyną niezrealizowania w 2020 r. zakupu budzików i poduszek wibracyjnych o planowanej wartości 13,7 tys. zł był brak dostępności tego rodzaju urządzeń, które mogłyby znaleźć zastosowanie w domach studenckich. We wniosku o płatność nr POWR.03.05.00-00-A095/19-002-01 UAM poinformował NCBiR, że „po dogłębnym zbadaniu rynku [...] okazało się, że dostępne obecnie sprzęty nadają się do użytku w prywatnych mieszkaniach osób niedosłyszących, natomiast w obiektach publicznych typu akademik nie spełniają one swojej funkcji” oraz że dostępność takich urządzeń będzie możliwa w przyszłości. UAM poinformowało, że planuje przełożyć przedmiotowy wydatek na rok 2022. Według „Uzasadnienia poszczególnych wydatków” zawartego we wniosku o dofinansowanie projektu UO oraz treści wyjaśnień złożonych przez jego kierownika, UAM dokonał na etapie planowania rozeznania cenowego w zakresie przedmiotowego zakupu, jednak, jak okazało się w 2020 r., bez uzyskania zapewnienia, że dostępny na rynku asortyment takich produktów może być wykorzystywany w obiektach publicznych.

(akta kontroli str. 686, 695, 770, 848, 922)

Zdaniem Rektora Uniwersytetu, niezrealizowanie w 2020 r. ww. zadań objętych projektem UO wynikało z przyczyn obiektywnych, z których wiele stanowiło bezpośrednie lub pośrednie skutki pandemii oraz ograniczenia działalności uczelni w okresie od 11 marca do 30 września 2020 r., a także z problemów, jakie wystąpiły w instytucjach współpracujących z UAM. Odnosząc się do poszczególnych niezrealizowanych w 2020 r. zadań, Rektor Uczelni wymieniła okoliczności wskazane w wyjaśnieniach przez kierownika projektu UO.

(akta kontroli str. 681-683, 686-688, 694-696)

3. W 2020 r. UAM nie zrealizował szkolenia z uniwersalnego projektowania dla trzech pracowników Uczelni, tj. zadania przewidzianego w projekcie UO, na który zaplanowano wydatek w kwocie 9 tys. zł.

(akta kontroli str. 788, 847, 897-911, 917-939, 946-972, 981-1009)

Odnosnie przyczyn niezrealizowania w 2020 r. tego zadania, kierownik projektu UO wyjaśniła, że powodem nieprzeszkolenia pracowników Uniwersytetu był urlop macierzyński jednej z osób, co przy zakładanym dla tego zadania jednym szkoleniu dla wszystkich przewidzianych do tego pracowników, spowodowało konieczność przesunięcia zadania na następny rok realizacji projektu.

(akta kontroli str. 687, 694-695)

Zdaniem NIK, wskazany w wyjaśnieniach powód nieprzeprowadzenia w zaplanowanym terminie ww. zadania nie usprawiedliwia braku jego realizacji. W szczegółowym opisie zadania zamieszczonym we wniosku o dofinansowanie projektu UO, nie wyszczególniono konkretnych pracowników Uczelni, którzy powinni zostać przeszkoleni, a każda przewidziana do odbycia szkolenia osoba, która z przyczyn losowych nie mogłaby wziąć w nim udziału, mogła zostać zastąpiona innym uczestnikiem. Uniwersytet nie zgłosił przy tym, do NCBiR, we wnioskach o płatność oraz w odrębnej korespondencji, zmiany w projekcie UO polegającej na przesunięciu na kolejny rok przeprowadzenia szkolenia z projektowania uniwersalnego. Możliwość zgłaszania takich zmian przez beneficjenta do IP wynikała z postanowień § 24 ust. 1 umowy w sprawie dofinansowania projektu UO.

(akta kontroli str. 714-744, 892-893, 897-911, 917-939, 946-972, 981-1009)

V. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

- 1) zapewnienie zgodności pomiędzy wnioskowanymi kwotami zaliczek, a kwotami przewidzianymi w obowiązujących harmonogramach płatności,
- 2) dokonywanie przesunięć terminów realizacji zadań objętych projektem UO wyłącznie w uzasadnionych okolicznościach.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie³⁹ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, 25 marca 2020 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler:
Maciej Sterczała
główny specjalista k.p.

Dyrektor:
z up. Grzegorz Malesiński
p.o. Wicedyrektora

.....
podpis

.....
podpis

³⁹ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.